Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Октябрин 21-hэ гарана 1921 оной | № 168 (15791) | 1981 оной июлиин 22, среда | Сэн 2 мунгэн.

КПСС-эй XXVI съездын шийдхэдэринүүдые дэлгэрүлхын төлөө

ҺОГООБОРИШЬЕ

ҮБҺЭ ҮЛӨӨНГҮЙ ХУРЯАХА!

Репортаж

БОРООГОЙ ОРОХЫН УРДА

Хэдэн хоногто дуһалшье бороо ороогүй, ходол шатама халуун боложо байһанаа, тэрэ үдэр тэнгэри гэнтэ бүрхөөд, баруун-хойноһоо Байгал далай тээнэ һэб-һаб һалхилжа эхилбэ. Үглөөгүүр эртэ гараад үбһэ сабшажа, хуряажа, һури соможо байһан хүнүүдтэ һэрюун, аятай зохид болоодхино.

Колесово тосхоной һу һаалиин комплексын хажуудахи ехэ хорёо соо урагша хойшонь гонзойлгожо табиһан зуугаад метр ута, томо гэгшын һури тойроод олон хүн, машина, техникэ хөөрсэгэнэжэ байба. Тусхай волокушатай хоёр трактор бухалнуудые түлхижэ, һүридэ дүтэлүүлэн шахаадхихадань, нүгөөдэ тракторынь тэрэ үбһые арбагар ехэ түхеэрэлгэнүүдээрээ хам шүүрэжэ абаһаар сомоогой оройдо ебхэгэд гэтэр табижархина. Һүриин оройдо байһан дүрбэн хүн тэрэ үбһые гэшхэжэ, тэгшэлжэ тухашарнад. Энэ үедэ 15—16 центнер үбһэ ашаһан айхабтар үндэр аарба тэргэтэй трактор ерээд, тэрэнээ һуриин хажууда хүнтэрүүлжэрхиһөөр лэ, һөөргөө ярана.

— Хүбүүд, энэ һүриеэ дүүргэгүй байтарнай бороо орожорхигшоб. Тэнгэриимнай шарай нэгэл ондоохон болоод байна. Шамдая, нүхэд, — гэжэ звеное даагша Василий Евграфович Нечкин тэрэшьегүйгөөр түргэн хүдэлжэ байһан нүхэдөө үшөөл яруулха юм.

— Дөө, юун бороо оруужа гээбта. Ходол бүрхөөд болигшо гүбэ,—гэнэ һуриин хажуу бэеын үбһэ һамнан унагаажа байһан залуу хүбүүн.

— Тэнгэритэй болзоондоо бэшэ аад лэ, яажа мэдэхэбши бороогой ороохо, ороохогүйе. Энэш мэнэл шааяшахадаа болохол, — гэжэ звеное даагша хэлэнэ.

— Нүхэд, юрэдөөл олон үгэдэ олзогүй, түргэлэе,—гэжэ волокушаар үбһэ шэрэдэг агрегадай тракторист Иван Курбатов дуугарна.

Звеногойхидой имгэжэ хүдэлжэ байхынь заабһарта В. Е. Нечкинтэй ажал, түсэб, зорилго тухайнь хэды үгэ хөөрэлдэжэ үрдибэбди.

—Үбһэндэ ороһоор дүрбэтаба хонобобди. Сабшалангаймнай урраса бирагүйшэг даа. Мүнөө энэ сабшажа байһан һайжаруулагдаһан бэлшээри дээрэһээ гектарай арай гэжэ 6—7 центнер ургаса гарана. Һайса үһалагдаһан байгаа һаа, ногооониинь һураггүй ондоо байха бэлэй. Тезд ханаабай уһан ехэнхидээ огородой газар, куузикугай поли руу табигдаад, эндэ ёһоор хүртөөгүй,—гэжэ Нечкин хэлэнэ. — Июнь, июль соо мүртэй хура бороо ороогүй, ургамал ногоо гандааба. Иигээд шиг нойтоной ороо һаань, зарим сабшалангай ногоон һайжарха һэн, — гэжэ тэрэ нэмэнэ.

— Бүхы үбһэеэ хуу фермынгээ хажууда асаржа һүрилнэ гү? Тиихэдэтнай юугээрээ һайн байнаб?

— Нэгэдэхеэр, хээрэһээ асарагдаһан үбһэн урид шэгнэгдэжэ, нарин тоо бүридхэлдэ абтажа, һури болгогдоно. Хоёрдохёор, үбһые хуряамсаараа малай үбэлжөөндэ сэхэ асаржа зохидоор сомоходо, гээлтэ хоролтодо ороногүй бшуу. Гурбадахяар, һуринүүдые иимэ ехээр бодхоожо, һайнаар нягтарулаад, дээрэһээнь, үшөө һолоомоор хушажархихадамнай, үбһэн гутахагүй һайн шанартай байха.

Энэ нэгэ һүридэ 700 шахуу центнер үбһэн ороод байна,— гэжэ Василий Евграфович хөөрэнэ.

Кабанскын шубуунай фабрикын гурбадахи отделениин 1-дэхи бригадын комсомол-залуушуулһаа бүридэһэн үбһэшэдэй энэ звенодо 24 хүн хүдэлдэг. Һайман трактортай. Косилкэтай хоёр трактор үбһэ сабшана, хоёрынь тарана, нэгэ волокушатай трактор баал суглуулна. Ехэ аарба тэргэтэй хоёр трактор, нэгэ автомашина үбһэ звеное. Һури бодхолгодо гурбан трактор таһалгаряагүй хүдэлдэг юм.

— Манай звеное гуйсэд оньһоорууллагдаһан гэжэ тоолохо аргагүй. Тракторай агрегадуудай хажуугаар хоёр-хоёр морин косилка, тармууртайбди. Хэдэн гар хажууршад бии. Тиигэжэ бидэ ханаабай захаар, бургааһа шугын забһараар, углуу суглуугаар ургаһан ногоое хуу наринаар сабшажа абанабди, Бүхыдөө 4900 центнер үбһэ бэлэдхэхэ түсэбтэйбди, — гэжэ звеное даагша хэлэнэ.

Эндэ диилэнхидээ залуушье һаа, жэл бүри үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабзадалсадаг дүршэлтэй бэрхэ хүбүүд хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, Станислав Соловьёв, Владимир Перевозников гэгшэд тракторай косилкаар үбһэ сабшахадаа, мүн Владимир Корытов, Иван Курбатов гэгшэд үбһэ тармаха, баал суглуулхедаа, Сергей Корытов ехэ түргөөр үбһэ зөөхэдөө, Владимир Жуков үбһэ сомоходоо нэгэшье һаатал һамшалгүй һайнаар хүдэлнэ. Юрэдөөл, звеногой гэшүүдэй хэжэ байһан ажалые, тэдэнэй хүсэл эрмэлзэлые харахада, энэ жэлэй хүшэр бэрхэтэй эрхэ байдалые тэдэнэр ойлгожо, айхабтар оролдосотойгоор, нягта наринаар, хүсэ хүлһэеэ гамнангүй хүдэлнэ. Тиимэнээ түсэб, даабаряа заатагүй дүүргэхэ байһандань этигэгдэнэ.

Үдын хойно тэнгэри бүрхэһөөр бүрхэжэ, удангүй түрүүшын дуһалнууд унаһаар, дам бороошье шааяшаба. Үнинэй хатаһан газар, ургамал ногоон гансата ами ороһондол, оршон тойрон уурал баяан, жэгтэй зохид болошоно. Энэ үедэ үбһэшэд һүриеэ нюруулжа үрдинхэй, хухюутэй, дуутай шуутай юумэд удын хосл барихаяа отог тээшээ гүйлгэлдэжэ ябаа бэлэй.

М. НАМЖИЛОВ.

Кабанскын район.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Тракторааp үбһэ сабшадаг Владимир Перевозников. 2. Үбһэ һуриллэг.

Авторай фотонууд.

БУХАЛНУУД ЖЭРЫЛДЭНЭ

Баргажанай районой Хилганын колхоз һэжээл бэлэдхэлгээ түлэг дундаа ябуулжа байна. Энэ жэлдэ сабшалангай ногооной бирагүйгөөр ургаһанине хараада абажа, ургасаяа гол түлэб морин косилкаар, гар хажуураар сабшажа хуряахаар шидээ юм. Мүнөө эндэ морин косилкатай гар хажууршадай долоон звено ажаллана.

Түсэбэй ёһоор манай ажахы 32800 центнер үбһэ хуряаха зорилготой. Үбһэ хуряалга дээрэ Хышикто Базарович Очиров, Заято Понхониевич Заяхов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг звенонууд ажахы дотороо эрхимлэнэ.

Ю. БУДАЕВ,
парткомой секретарь.

ТАСС ШӨНӨ һОНИН

АРАДАЙ ПОЛЬШЫН ҺАЙНДЭР

Польшын һэргэн хүгжэлтын 37 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан июлиин 20-до Москвада болобо.

ПОРП-ын онсо яаралтай IX съездын хараалһан зорилгонуудые бэлэрүүлгэдэ амжалта туйлахыень суглаанда хабаадагшад Польшын коммунистнуудта, аха дүү поляк арадта хүсэбэ.

Польско-совет хани барисаанай булгэмэй делегациие хүтэлбэрилэгшэ, Польшын сэрэгэй Главна Политическэ управлениин начальникгай орлогшо бригадын генерал Т. Дзеканьһаал нэгэтэй байһанайнь, туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлһэнэйнь түлөө үнэн зүрхэнһөө баярлажа байһанаа КПСС-тэ, бүхы совет хүнүүдтэ мэдүүлээ. СССР-тэй хани барисаан ба харилсаа холбоомнай хэлбэришэгүй бата бэхи, тэрэ социалис Польшын аюулгүй байдалай, амгалан ёһоор хүгжэлтын үндэнэ һуури байгаа, саашадаашье байха юм гэжэ тэрэ мэдүүлээ. (ТАСС).

МОСКВАГАЙ УЛАСХООРОНДЫН КИНОФЕСТИВАЛЬ

Москвагай уласхоорондын кинофестивалиин программын үндэһөөр зохёохы хүдэлмэрилгэшэдэй дунда ургэн ехэ хөөрэлдөөн болоно. Манай үеын эгээл түрүү суртал һүргаалнуудые зохёохы ажалаараа баталха гээшэ экранай түрүү үзэлтэй мастернуудай гол зорилго мүн. «Энэрхы абари зангай түлөө, эб найрамдалай ба арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө тэмсэлдэ киноискусствын дүүргэдэг үүргэ» гэһэн темэдэ энэ хөөрэлдөөн зорюулагдаһан байгаа.

Дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон уран бэлигтэн киногой Түбэй байшангай Сагаан залай трибунада гаражa үгэ хэлэхэдээ, эб найрамдалай хуби заяанай түлөө харюусалгатайгаа гүнзэгыгөөр мэдэржэ байһанаа элирхэйлбэ.

— Кинематографида олон жэлэй турша соо хүдэлхэдөө, 50 фильм буулгаһан байнаб. Эдэнэй зариманиинь ехэ амжалта туйлаһан байна, —гэжэ француз режиссер Кристиан-Жак хэлэбэ. —Тиигэбэшье хүнүүдэй саг үргэлжэ амгалан байдал хүсэжэ байһан тухай хөөрэһэн «Фанфан-тюльпан», «Хэрбээ бүхы дэлхэйн хүбүүдэй...» гэһэн хоёр бүтээлээрээ нлангаяа ехээр омогорходогби. Мүнөө би шэнэ картина буулгахые бодомжолжо байнаб. Манай хүлгөөтэ дэлхэй дээрэ бодожо байһан мүнөө үеын үйлэ хэрэгүүдые хараада абажа, һанал бодолоо мэдүүлхэ хүсэлэнтэйбэ. Амгалан байдал зохёохые эрмэлзэдэг хүнүүдэй хүдэлөөн намда нлангаяа үнэтэй сэнтэй байна. Эгээл нимэһээ эб найрамдал, арадуудай хоорондохи хани барисаан тухай анхарал оролдолгоор эзэлэгдэжэ, Москвагай фестивальда заабол ерэдэгби.

Энэ фестивалиин олохон лентэнүүд фашизмда эсэргүү киногой ёһо заншалые үргэлжэлүүлнэ, шэнэ дайнай аюулые зайсуудан сарахын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Югослав режиссер Предраг Голубовичой табиһан «Сезон мира в Париже» гэһэн картина нимэ лентэнүүдэй тоодо ороно. Мэдээжэ режиссер үгэ хэлэхэдээ, обществын ажабайдалда киногой ямар ехэ үүргэ дүүргэдэг байһан тухай һанамжаяа мэдүүлбэ.

Фарабундо Мартинн нэрэмжэтэ Сальвадорой Национальна сүлөөрэлгын фронтын кинематографистнуудай буулгаһан кинокартинануудфестивалиин экран дээрэ түрүүшынхеэ харуулагдаа.

— Дайнай дүлөөр соробхилһон манай орон сүлөөтэ байдалайнгаа түлөө тэмсэнэ, — гэжэ революционно Сальвадорой киноинститудай хүтэлбэриин гэшүүн Оскар Бернадо Эчеверия мэдүүлбэ. —Энэ тэмсэлдэ манай залуу киноискусство нинтэ арадай хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлэн харуулхые, гэрэлтэ һайхан ерээдүйн аша түһада ами наһаяашье хайрладагүй хүнүүдэй баатаршалга мүнхэлхые эрмэлзээнэ. Совет кинематографистнуудай дүй дүршэл, манай үнэн хэрэгтээ хэлбэришэгүйгөөр һаналаа нэгэдэлгэ бидэниие зоригжуулна.

Инди болон Мексикын, Болгари ба Кубын, Австрали болон Швециин, мүн бусад олон оронуудай кинематографистнууд үгэ хэлэхэдээ, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгтэ, эб найрамдал болон арадуудай хоорондохи хани барисаае хамгаалгада алба хэхэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа мэдүүлээ.

Фестивалиин үедэ хүүгэдэй фильмүүд олоор харуулагдажа, үхибүүдтэ ехэ һайндэр болобо. Ленинскэ хэдадахи Пионернүүд болон һурагшадай ордон соо арбаад үдэрэй туршада багашуул эдэб оронуудай кинематографистнуудай буулгаһан фильмүүдые хаража, өөһэдынгөө зүһөө сэгнэлтэ үгэһэн байна. Үльгэр онтохон, мультфильмнүүд үхибүүдэй дурата татаһан байна.

Хүүгэдэй конкурсын хэдэн лентэнүүд СССР-эй Гүгээрэлэй министерствын, нинтын эмхинүүдэй, газетэ болон журналнуудай шангуудаар, дипломуудаар тэмдэглэгдээ.

Конкурсдо табигдаһан уран һайханай фильмүүдэй харалга июлиин 20-до фестивалиин түбэй зал соо дүүрэбэ. (ТАСС).

ҮҮСХЭЛШЭД ЭРШЭЕЭ ШАНГАДХАНА

Нинтын адууһа малда үбһэ болон тэжээлэй бусад нүлинүүдые бэлэдхэлгэдэ соционой харьяата эмхи зургааануудай коллективүүдэй хүдэлмэрилэгшэдые бүлтыень хабаадуулха талаар Дүтэлүүрэй сомоной Советэй гүйцэдхом эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Сомоной Советэй оршондохи эмхи зургааануудай альба хаагшад өөһэдынгөө хүсөөр Дүтэлүүрэй совхозодо 500 центнер үбһэ һурилжэ, 200 центнер набшаһата мүшэр болон 60 центнер хаһаахай гүлуулжа тушааха гэһэн социалис уялга абаад, энэ мэшэ дэмжэхыень районнайгоо поселково, сельскэ болон сомоной Советүүдэй харьлата эмхи зургааануудай, промышленна предприятиинүүдай коллективүүдые урилаһан байна.

Тус үүсхэлые КПСС-эй райком ба райсоведэй гүйцэдхэхэ комитет дэмжэн һайшаагаа. Тиихэтэеэ хамта иимэ хүдэлмэри үргэнөөр өгүулжа, үбһэ хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадажа, абаһан даабаринуудые үлүүлэн дүүргэхын тула зохихо хөмжэнүүдые абахыень нютагай Советүүдэй гүйцэдкомнуудые уялгаһан байна.

Үүсхэл гаргагшад тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилээ. Мүнөө дээрээ 150 центнер набшаһата мүшэр, 50 центнер хаһаахай сүглуулагданхай. Үбһэшэдэй тусхай звено эмхидхэгдээд, сабшалан дээрээ гаранхай, түрүүшынгээ һури сомоонуудые табиба.

КПСС-эй обком ба республикын Министрнүүдэй Советээр һайшаагдаһан нинтын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүн зонине эдэбхитэйгээр хабаадуулха талаар Яруунын районой Эгэтын сомоной, Баргажанай районой Һүбын сельскэ, Хяагтын районой Хүдэрнин сомоной Советүүдэй абаһан социалис уялганууд дүтэлүүрэйхидэй эдэбхи эрмэлзэл бүри бадаргаба, ашатай туһатай ажалайнь эршэдэ шэнэ хүсэ нэмээбэ.

Г. БАДМАЕВ.

Захаамнай район.

ГАБШАГАЙГААР АЖАЛЛАНА

Совхозуудай нинтынгээ адууһа малда тэжээл бэлэдхэхэ халуун хаһын үедэ Хэжэнгын районой промышленна предприятиинуудай, барилгын эмхинүүдэй, эмхи зургааануудай коллективүүд жэлһээ жэлдэ шефскэ ехэ туһаламжа үзүүлдэг заншалтай юм.

Энэшье жэлэй үбһэ хуряалгын, силос болон сенаж даралгын харюусалгатай хаһын ябажа байха үедэ иимэ туһаламжаяа бүри эмхитэйгээр, үргэнөөр, аша үрэ ехэтэйгээр үргэлжэлүүлхэ гэжэ шидэнхэй. Энэ ушараар коллектив бүхэндэ үйлэдбэриин суглаан болоһон, тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ хабаадалсаха хэмжээ ябуулганууд, түсэбтэ даабаринууд тодорхойлогдоо.

Хабаһаа эхилжэ, бороо багаар ороно. Эндэхи сабшалан болон таряалан гандаанги байдалтай. Тиигэбэшье үргаһан ногоое дуулаһан сабшажа абаха зорилго табигданхай. Энээнтэй дешарамдуулан, КПСС-эй райком ба райсоведэй гүйцэдком габшагай ажалай түрүүшын гурбан үдэр үнгэргэхэ гэһэн уряа район дотороо соносхоо.

Тиигэжэ районой нинтэ олон ажалшад гурбан үдэр соо хүдэлхөөр совхозуудай сабшалан дээрэ гараба. Жэшээнь, Хэжэнгын совхозые шефтээ абаһан райбольницын, хэлхээ холбооной узелай, Госкомсельхозтехникын отделениин, Гурэнэй банкын отделениин болон бусад коллективүүдэй 200 гаран хүн Шанаагай сабшалан дээрэ ошонхой, гар хажуураар ногоо унагаажа байна. Иигэжэ эмхи гуримтайгаар үбһэ хуряалгада хабаадахаяа гараһан коллективүүд район дотор олон.

Габшагай ажалай иимэ үдэрнүүд саашадаа ходо эмхидхэгдэжэ байхаар хараалагдана.

А. ЧИМИТОВ.

ШЕФҮҮД ТУҺАЛНА

Шэнэ-Горхоной дунда һургуулиин ахалагша классай һурагшад, мүн эндэхи леспромхозой коллективэй хүдэлмэришэд жэл бүри зунай үедэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гурбадахи үйлэдбэриин бригадада үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ туһалдаг заншалтай болонхой. Энэ жэлдэшье тэдэнэр 33 тонно модоной набша намаа, халаахай бэлэдхэхэ.

— Һүүлэй дүрбэн хоног соо 13 тонно набша намаа бэлдэжэ, хонишодой бригадануудта асаржа тушаагаабди. Һаяын үдэрнүүдтэ хараалһан түсэбтэ даабаряа дүүргэхэ хүсэлэнтэйбди,— гэжэ леспромхозой автогаражые даагша, тэжээл бэлэдхэгшэдэй бригадын бригадир Виктор Георгиевич Суворов хөөрэбэ.

Р. ШИРАБОН.
хүдөө бэшэгшэ.

Загарай.

МАЛ АЖАЛ- онсо түхала һалбарн

МҮРЫСӨӨНҺӨӨ МҮНДЭЛӨӨ

Мүрысэдэг Яруунын районой «Комсомольский» совхозойхидой үнэтэ үүсхэл дэмжэхэ зуураа, Захааминай малшад зунай элдин сагта малаа адуулан таргалуулжа, Эхэ орондоо тарган, хүндэ шэгнүүртэй мал тушаахаар шидэһэн юм. Хэлэһэн үтэдөө хүрэхын, социалис уялганууда нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө районой малшад эртүүр зуһаландаа ошожо, тунга һайн ногоотой, сэбэр тунгалаг уһатай бэлшээридэ малаа гаргаһан байна.

Малшадай оролдолго, эсэшэ сусашагүй ажалай дүнгүүдээр баясамаар. Юуб гэхэдэ, Захааминай район хахад жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан 7450 центнерэй орондо гүрэндэ 7466 центнер мяха тушаагаа. Энэ амжалтада илангаяа «Михайловский», Харацайн, Енгорбойн совхозуудай малшадай оруулһан хубитань угаа ехэ. Жэшээлхэдэ, «Михайловский» совхозойхид гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 156 процент дүүргээ гэхэ гү, али комбинадта 1313 центнер һайн шанартай мяха эльгээгээ.

Районой һаалишадай илалтые баһал тэмдэглэмээр. Тэдэнэр июнин 24-дэ гүрэндэ һу худалдалгаар хахад жэлэйнгээ түсэб сүм бэелүүлжэ шадаһан байна. Теэд тэдэнэр амжалтаяа улам батадахын тула үлдэгшэ 7 хоног соо түсэбөөр гадуур 1556 центнер һу гүрэндөө эльгээгээ.

Тарган мяхан, ехэ һүнэй түлөө тэмсэл Захааминда улам шангадана.

Манай корр.

СОШОРДОМО ДОХЁО

ТОДОРХОЙ ТОБШОЛОЛ ХЭГДЭНЭГҮЙ

Эреэн соохор хада майлын хормойдо Эреэлжэнэй фермын зуһаланд оршодог юм. Хура бороотой сагта эндэхи бэлшээри ногоогоор яһала элбэг даа. Харин мүнөө жэлэй иимэ гандуу үедэ ой модон соо, ойн соорхойн ногоондо малаа бэлшээжэ, ашаг шэмыень доошолуулхагүй арга болоншо бии гэжэ эндэхи малшад хэлсэнэ.

— Үдэр, һүнигүй адуулһанай ашаар лэ манай коллектив май, июнь һарануудай түсэб амжалтаталгаар бэелүүлжэ шадаа,— гэжэ Эреэлжэнэй фермые даагша Г. Н. Ильичев хэлэнэ.— Тусхайлбал, июньдэ 313 центнер һу үйлэдбэрилхэ даабаряа 45 процентээр үлүүлэн бэелүүлээбди. Тиигэжэ совхоз соогоо түрүү һуури эзэлэбди,— гэнэ.

Сэлэнгын совхоздо эрхимлэхэнь тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ ааб даа. Суута һаалишан Н. Тадвашкинагай хүдэлдэг үүлтэртэ малай Вершинын фермын коллективые, мухоогөө бэлээр үтэхэгүй Ехэ-Цагаанай гүүртын һаалишадые эреэлжэнэйхид социалис мүрысөөндэ илажа гараба ха юм. Мал адуулдаг М. Лукьянов, П. Протопопов, И. Уколов гэгшэд өөрынгөө ээлжээндэ бэлшээриеэ хубаарилан һэлгэсэлдүүлжэ, түхэреэн хоног соо үнеэдээ харуулна. Саг болзортонь уһалха, бэлшээхэ гурим хэзээшье хазагайруулнагүй. Ажалай журам һайнаар сахигдана. Ямар нэгэн шалтагааннаа үнеэдэй һаагдангүй үлэһэн ушар эндэ үзэгдөөгүй.

Коллективэй гэшүүд гол түлэб залуушуул. Юһэн һаалишадай зургааниинь комсомолшууд, хоёрынь һаяхан КПСС-эй гэшүүндэ кандидадуудаар абтаһан байна. Хүн бүхэн коллективэй урда харюусалгаяа мэдэржэ хүдэлнэ. Л. Аюшеева, Н. Хороших, Т. Куценко гэгшэд үдэртэ үнеэн бүриһөө 10 килограммаа бага бэшэ һу һаана. Тиихэдэ гүнждааа Е. Апханова мүн лэ эды шэнээн һу абажа шадана. Д. Цырендоржиева, Л. Протопопова, Т. Данзанжапова гэгшэд социалис уялгаяа июнь һарада үлүүлэн дүүргэнхэй.

Эреэлжэнэйхид һу үйлэдбэрилгээ нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 34 процентээр дээшэлүүлжэ шадаа, хахад жэлэй түсэб 25 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Зүгөөр һүнэйнь шанар эрилтэдэ үшөө хүрэжэ шаданагүй гэжэ тэмдэглэмээр. Тушаагдаһан продукциинь хахад хуби нэгэдэхи сортоор сэгнэгдэнхэй. Шалтагааниинь гэхэдэ, заримдаа электрын эльшэ хүсэн таһалдана. Тиимэһээ һу хүргэхэ түхеэрэлгэнь саг үргэлжэ хүдэлгэдэнэгүй, тэрэшэлэн аппарат, хүнгөө, бусад амһартаяа уһа халаажа угааха аргагүй болоно ха юм.

Сэхыень хэлэхэдэ, байра байдалынь муу, мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэнэгүй.

— Телевизоргүйбди, эбдэрэнхэй радиоприемник лэ бии. Ном, газетэ үнинэй асарагдаагүй. Банида орохо арга байхагүй,— гэжэ малшад хэлэнэ.

Хүршэ Вершинын фермын зуһаланда һайн байра байдал түхеэрэгдэнхэй. Малшадай ажалладаг газарта шэнэ һарабша, хашаануудбаригданхай, гэрнүүдшье шэнээр бодхоогдонхой. Улаан булан зохидоор түхеэрэгдэнхэй. Тэндэнь кино харуулагдаг, номуудшье бии. Теэд энэ коллективэй ажалынь урагшагүйшэг. Эндэ ори ганса һаалишан июнь һарада уялгаа бэелүүлжэ шадаа. Ямар шалтагааннаа дорой-тооб? Ажалайнь эмхидхэл, журам һуларааа гэжэ эшүүлэгдэбэ. Зарим һаалишад ажалаа үхибүүдтээ даалгажархинхай. Нүгөөдэ бүлэг үнеэдынь хирэ-хирэ эзэгүйдэжэ һаагдангүй. Нимэ ушаһаа һаали доошолонгүй лахаб?

Н. НАМСАРАЕВ,
манай корр.

ОРОНОЙ ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

БРЯНСК. Областиин хүдөө ажахынуудта ургаса хуряалга эхилбэ. 60 мянга шахуу гектарта ороһото ургамалнууд баал болгогдон унагаагдаа. Хаа хаанагүй ипатовска арга хэрэглэгдэнэ. Амяарлан хуряалга оньһото техникые ашаглай һайнаар хэрэглэхэ, таряа хуряалгада гэгэлзые бага болгохо арга олгоно. Хэдэн ажахынууд таряа сохихо захалба.

ТУЛА. Областиин полинууд дээрэ шэнэ ургаса хуряажа байнхай. Ургаса хуряалга түрүүшүүлые элирүүлээ. «XI Октябрь» колхозой механизатор Н. Байбаков халаан соогоо 20 гаран гектарай ороһото ургамалнуудые хадана. Тулын таряашад ургаса хуряалгаяа саг болзор соонь гэдэтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхые шармайн оролдоно.

ЧЕРКАССЫ. Областиин механизаторнууд свеклын полинууд дээрэ нэмэлтэ тэжээл оруулжа дүүргэбэ. Свекло тарижа ургуулха индустриальна технологи үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Эрхим шанартай үрэһэ хэрэглэлгэ һайн үрэ дүнгүүдые үгэнэ.

ВИЛЬНЮС. Литвагай урда районуудай ажахынууд эртын хартаабхаяа хуряажа захалаа. Эндэ таригдадаг «пирмунес» гэжэ сорт гектарай 160—170 центнер түмһэ үгэнэ. Шэнэ ургасын хартаабха курортно хото городуудта эльгээгдэбэ.

Урда урдын жэлнүүдэйхиһээ илгаань юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ имагтал тусхай шэглэлтэй ажахынууд хартаабха тарижа ургуулна. Республикын бүхы колхоз, совхозууд өөһэдынгөө ажалшадые хангахын тула хартаабха тарихаяа 20—30 болон тэрээнһээ дээшэ гектар газар таһалһан байха юм. Ажахынуудай хартаабхын ноли түрүүшынхеэ 50 мянган гектарта хүрэтэр ургэдхэгдөө.

КАЗАНЬ. Татарай саадуудта алим жэмэсэй баян ургаса эдеэшэбэ. 138 тонно гүлөөргэнэ эд хэрэглэгшэдтэ эльгээгдээ. Энэнь түсэбөөр һураггүй ехэ байна. Жэшээнь, «Казанский» совхозой Н. Рыбаковагай хүтэлбэрилдэг бригада өөһэдынгөө плантаци дээрэһээ 200 центнер амтан үрэ жэмэс хуряагаа. Энэнь даабаринаа гурба дахин ехэ болоно. Түрүү һайн агротехникэ хэрэглэлэнэй, хүдэлмэреэ үргэнөөр онньһоорууллһанай ашаар амжалта туйлагдаа.

(ТАСС).

Үйлэдбэрилһэн продукцин шанарые дээшэлүүлгэ хадаа партийна организацин, бүхы коллективэй шидхэхэ нэрэ хүндынь хэрэг, үндэһэн шухала асуудалынь мүн болоно. Продукцин шанар гээшэ коллективэй үйлэдбэрин ажал ябуулгын, нинтын хүдэлмэрин аша үрые элишэлэн харуулһан толи мүн. Хүдэлмэрин лэ шанарһаа бүхы коллективэй үрэ дүнгүүд, урагшадэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, коммунис ажалай һургуулида һураха ябадал продукцин шанар һайжаруулгада гүнзэгыгөөр нүлөөлнэ. Энээнтэй хамта үйлэдбэридэ хабаатай олон асуудалнууд баазын коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ хирэ-хирэ болоод лэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг шуу. Тингэжэ шэнэ түхэлэй, нюдэндэ урин, бэхи бүхэ мебель гаргадаг болохо асуудалда инженернүүдэй анхаралаа тусгаар хандуулдаг болоншой.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАР

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ ТӨМСӨЛ ШАНГАДХАН

шаа дабшалга дулдыдаха зэргэтэй байһанинь элитэ.

Шанарай талаар али бүхы асуудалнуудые амжалтатайгаар шидхэхын тула түбхын түрүүндэ партийна организацинуудай хүдэлмэрнин эдэбхине, дүршэл шадабарине дээшэлүүлхэ тон шухала байһанинь ойлгосотой. Гэхэ зуура, продукцин шанарые һайжаруулха хэрэг хүтэлбэрилгэдэ үзүүлэгдэдэг партийна нүлөө үргэдхэхэ талаар манай предприятида горитой алхам урагшаа хэгдээ гэжэ тэмдэглэлтэй. Комплексно гурим нэбтэрүүлһэнэй ашаар энэ хубилалта түйлагдаа.

Тэрэ гуримай ёһоор бидэ продукцин шанар саг үргэлжэ шэнжэлжэ байдагбди. Шанар тухай асуудал парткомой заседани дээрэ, партийна эхин организацинуудай суглаан дээрэ ходо зүбшэн хэлсэгдэжэ, зохихо хэмжээнүүд дары абтана. Гадна шанарай болон алмалта, арьбалалтын асуудалаар захиргаанай ажал ябуулгые хинаха эрхэтэй партийна комисси недели бүхэндэ нэгэ дахин заседаниая үнгэргэдэг, тэндэ аша туһатай хөөрэлдөөн болодогшье.

Жэшээлхэдэ, «Продукцин шанар һайжаруулха талаар техническэ хиналтын таһагай коммунистнуудай бэлүүлхэ зорилго тухай» асуудал 1980 ондо парткомой заседани дээрэ харагдаа һэн. Энэ жэлэй гараад байхада мүн нимэ заседани дээрэ «Үйлэдбэрин ашаг үрэ, продукцин шанар һайжаруулха хэрэгые комплексноор эрхилхэ хэмжээнүүд тухай» асуудал зүбшэгдэнэн байна. Эдэ асуудалнуудаар абтаһан шидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойнохоо партком нарин хиналта тогтоожо, тэдээн соо тодорхойлогдоон зорилгонуудые бэлүүлхэ арга боломжо хангажа шадаһан зэргэтэй.

Энэ ушарта шанарай талаар партийна комисси ехэ үүргэ дүүргээ. Предприятие техническэ талаар шэнэдхэн зэбсэгжүүлгын түсөбэй дүүргэлтые ходо шалгажа байна. Зүбөөр эмхидхэгдэһэн социалис мүрысөөнэй, түрүүшүүлэй дүршэлые ойлгуулха, үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгэй үзүүлһэн нүлөөнь ехэ гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй. Шанарай байдал социалис мүрысөөнэй дүн гаргалгада гол һуури ззэлдэг. Тиимэ байха ёһотойшье ааб даа. Шанарта хабаатай асуудалнуудые шидхэлгэдэ профсоюзай, комсомолой организацинууд, ухаалан зохёогшодой, уралан нарижуулагшадай эхин эмхи, үйлэдбэрин зүблөөн, арадай хиналтын эдэбхитэй үргэнөөр хабаадуулагдана.

Хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшаа дабшалга дулдыдаха зэргэтэй байһанинь элитэ.

Голодоһо гаргалгын хэмжээн, муу шанартай продукци абаһан тухай мэдээсэл манай предприятин коллективэй хүдэлмэрине сэгнэдэг нэгэ шухала зүйл мүн. Энэ жэлэй үнгэрһэн хугасаада манай мебель тушаан абадаг худалдаа наймаанай нэгэшье эмхи зургаан гомдол эльгэгэгэгүй. Харин хюрөөдэнэн модоной шанарай муу байһан тушаа нэгэ гомдол ороо һэн. Нимэ таагүй юумэнэй ушарһан дары энэ асуудал партийна комиссин заседани дээрэ харагдадаг, удаань директорэй захиралта тунхаглагдадаг шуу. Предприятида заншаһан гуримай ёһоор үнгэргэгдэдэг «Шанарай үдэрэй» зарлагдахада, тэндэ шалгалтын үрэ дүн тушаа хөөрэлдөөн болодог юм.

Мебель тушаа үшөө нэгэ хады үгэ дурдалтай. Энэмнай арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараан болоно. Мебель бүтэгшэд дааһан хэрэгтэ ехэ харюусалгатайгаар хандана. Эндэ «өөрын һэшхэл—эрхим хиналта» гэһэн ёһо заншал батаар тогтонхой. Цехэй гаргадаг табан янзын мебелинин дүрбэнинь нэгэдэхи категориин шанартайгаар хэгдэнэ. Үшөө нэгэ хубсаһанай шэнэ шкафые нэгэдэхи категориин шанартайгаар тушаадаг болохын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулгадажа байна. Хэрэгтэй болохо зарим юумэнүүд даб дээрэ олдожо үгэнэгүй. Хэмжээн абтажа байна.

Үта зандань отологдоһон модые хэм хэмжүүрэнь хюрөөдэн тайрадаг линиинүүдые бригадна подрядай гуримда оруулжа байһан арга дүршэл һайн талаяа харуулжа эхилээ. Продукцин һайн шанарай түлөө бүхы бригадаараа харюусадаг болоод байхада, коллективэй гэшүүн бүхэн ажалдаа ондоохоноор хандана, бэедээшье, нүхэдтөөшье эринтэ сэхтэйгээр хандалгын оршон байдалда хүдэлнэ. Һарын барагдахада, хиналта хэлаг мастер шанарай талаар ямар дутагдалтай байнынь тодорхойлһон тушаан абалгын акт бэшэдэг. Голодоһо гаргаһанай түлөө шангынь хэды шэнээнээр хорооно зэргэтэй байные тодорхойлдог юм.

Продукцин шанарые комплексноор хүтэлбэрилхэ гурим тодорхойлхо, нэбтэрүүлхэ талаар предприятида зохихо хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай. Энэ хүдэлмэрине инженер толгойлдог юм. Ахамад инженерэй хүтэлбэри доро түс хэрэгые эрхилхэ бүлаг хүдэлмэрилэгшэд ходо сугларна. саашадаа бэелүүлхэ зорилгоёо тодорхойлжо байдаг, предприятида зохёогдоһон стандарт баталдаг, участогай начальнгуудай, стандарт нэбтэрүүлгын түлөө харюусалгата нюурнуудай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, коммунис ажалай һургуулида һураха ябадал продукцин шанар һайжаруулгада гүнзэгыгөөр нүлөөлнэ. Энээнтэй хамта үйлэдбэридэ хабаатай олон асуудалнууд баазын коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ хирэ-хирэ болоод лэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг шуу. Тингэжэ шэнэ түхэлэй, нюдэндэ урин, бэхи бүхэ мебель гаргадаг болохо асуудалда инженернүүдэй анхаралаа тусгаар хандуулдаг болоншой.

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ ТӨМСӨЛ ШАНГАДХАН

Продукцин шанарые комплексноор хүтэлбэрилхэ гурим нэбтэрүүлжэ эхилһэнэ хойшо манай үйлэдбэрин байдалда һаала гэмгүй хубилалта туйлагдаа гэжэ онсолмоор. Гэдэргэнь бусаалтагүйгөөр тушаан абтаһан продукцин хэмжээн 1978 оной эхнэй жэшэбэл, нёдондо жэлэй эсэстэ 6 процентээр нэмэжэ, 87 процентдэ хүрөө һэн. Шанар һайнтай продукци гаргагшадта нёдондо 5,3 мянган тухэригэй шан үгтэнэн байна.

Үшөө нэгэ жэшээ. Доодо складта бүулгадаһан бүхы модоной 93 процентнь ашаглагдана. Энэ хадаа үйлэдбэрнин «Забайкаллес» нэгэдэлэй предприятинуудта түйлагдаһан эгээл дээдэ үрэ дүн болоно. Элдэб шэнэ стандарт нэбтэрүүлһэнэй ашаар жэл соо 156 мянган тухэригэй хэмжээнэй алмалта хэгдэдэг болоо.

Продукцин шанар дээшэлүүлхын тула горитой хүдэлмэри хэгдэдэг, яаала һайн амжалта түйлагдадаг болоо гээшэ ааб даа. Гэхэ зуура хамаг арга боломжонуудаа, нөөсэ дарасаяа гүйсэд хэрэглэжэ үшөө шадаагүй байһанаа Сэлэнгын модоной баазын коммунистнууд, бүхы ажалшад һайн мэдэнэ. Энэ талаар шидхэгдөөгүй асуудалнууд олон. Мүнөө болотороо модоной холтоһо сэбэрлэхэ станогууд тодхогдоогүй байнаар. Энээнһээ боложо, гаргаһан технологическа зомгооһон хоёрдохи сортоор абтана. Гүрэнэй шанарай тэмдэг олгогдоһон нэгэшье зүйлэй мебель байхагүй.

Баһа нэгэ дутагдал туша тогтонгүй үнгэрхын аргагүй шэнги. Манай бааза Итанцын леспромхозой үнанай эрьедэ бүулгаһан модые Сэлэнгээр һаллажа асаруулдагбди. Тэд энэ предприятиин отолһон модон гэшүүнһээ муугаар сэбэрлэгдэнэ. Зарим модоной үзүүр ургажа һүүнһан зандаа шэнги байдаг. Тиимэ шанар муутайгаар бэлэдхэгдэнэн модон манда ехэ хохидол үзүүлнэ. Тэдэнние сэбэрлэхын тула үлүүсэ ехээр мүнгэ гаргашалха, шанарынь дээшөө орохо гэхэ мэтын таагүй юумэнүүд үзэгдэнэ. Энээн туша Итанцын леспромхозой хүтэлбэрилэгшэдтэй яаала хөөрөөдөөн болоо юм бээ. Юундэшьеб даа тэдэнэр анхаралаа табихые ороолдоногүй.

Манай коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бэелүүлхэ зорилгоёо хараалһан дээшэлүүлгэнэн социалис үялга абанхай. Тэрэнэй жэлэй эхинһээ яаала, урагшатайгаар дүүргэжэ байна. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула али бүхы арга боломжоёо элсүүлхэ, социалис мүрысөөнэй эмхидхэл бүри нарижуулха, һайн шанартай продукцин түлөө тэмсэл удам шангадахаа үялгатайбди. Энэ хадаа манай предприятиин коммунистнуудай, бүхы коллективэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Е. КУЗЬМИНЫХ.
Сэлэнгын модоной баазын парткомой секретарь.
Прибайкалин район.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй зургаан һара үнгэршэбэ. Буряадай АССР-эй Статистическэ управленийн тоо, мадээнүүдые зэргэсүүлэн харахада, республикымнай ажахынууд бүхыдөө 209561 центнер мяха, 754667 центнер һү үйлэдбэрилөө. Хэрбээ 1980 оной энэ үеынхитэй сасуулбал, 7584 центнер мяхан, 59864 центнер һүн ехээр үйлэдбэрилэгдөө. Малай таргаһан мяха ехээр абаха талаар Баунтын, Загарайн, Улаан-Удын районууд урагшатай. Эдэ районууд мяха үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 44—55 процентдэ хүргэнэн байна юм. Тиин гэнэй Баргажанай, Бэшүүрэй, Зэдын, Захааминай, Хурамхаанай, Сэлэнгын районууд байгша онойнгоо даабариие энэ хугасаа соо ороидоол 20—22 процент бэелүүлээ гээшэ.

Үнгэрһэн үбэлжэлгын бэрхэшээлнэ уламжалан гүрэндэ тушаагдаха мал һайнаар шахан таргалуулагдаагүй. Энэ гол түлэб тэжээлэй дутамаг дээрэһээ болоо. Мүнөө холын бэлшээридэ таргагдаад байһан һүрэг малаа һайнаар таргалуулжа, гаргаша багатайгаар таргаһан мяха ехээр абаха арга боломжоёо үхэршэд, хринишодной дүүрэнээр хэрэглэхэ аабаа гэжэ найдагдана.

Үнгэрһэн зургаан һарын туршада бүхыдөө диилэнхи райскууднай һү үйлэдбэрилхэ байгша онойнгоо түсэбые хахадлаа. Жэшээлбэл, Бэшүүрэй, Зэдын, Яруунын, Захааминай, Кабанскын, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын, Хорийн, Түнхэнэй районнэй эрэ шангадажа. түрүүшүүлшье олошорно. Тиимэнээ энэ жэлдэ республикымнай ажахынуудай һү үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ тушааха түсэбөө жэншэдгүй дүүргэхэ байһандань этигэмээр.

Энэ хугасаа соо республикымнай бүхыдөө 619.371 центнер һү гүрэндэ худалдаба. Сэлэнгын, Бэшүүрэй, Зэдын, Яруунын, Загарайн, Захааминай, Мухар-Шэбэрэй, Хойто-Байгалай, Түнхэнэй, Улаан-Удын районуудай ажахынууд тоһолиг, һайн шанартай һү ехээр тушаана.

Республикымнай шубуушад жэлэй эхинһээ хойшо бүхыдөө 78.090 мянган үндэгэ суглуулаа. Тиигэжэ байгша ондо хараалагдаһан түсэб 53 процент бэелүүлэгдэбэ.

Мүнөө хонидой нооһо хайшалха худэлмэри түлэг дундаа. Жониной «сагаан алта» хуряаха худэлмэри Хэжэнгын, Хяагтын районуудта эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ.

Байгша оной үнгэрһэн зургаан һарын туршада 100 үнөэн, гунжан бүриһөө 45 тугал тулжуулэгдээ. Тиихэдэ 100 эхэ хонин бүхэнһөө 66 хурьган абтажа тобиржуулагдаба. Мүн энэ үедэ 100 гол эхэ гахай бүриһөө 819 поршоонхо абтажа, томо болгогдоо. Илангаяа Кабанскын, Хорийн, Хурамхаанай Загарайн районуудай ажахынууд тугалнуудые бусаадаа олоор тулжуулаа. Зүгөөр Бэшүүрэй, Улаан-Удын, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй районуудта 100 үнөэн, энэ гунжан бүхэнһөө ороидоол 37—41 тугал абтажа тэнжээгдэнэн байна.

Хурьга олоор абажа, хонин һүрэгөө олошоруулха талаар Захааминай, Яруунын, Хорийн, Түнхэнэй, Ахын, Зэдын, Баргажанай, Хурамхаанай районууд урдынхиндаа урагшатай. Эдэ районуудта 100 эхэ хонин бүхэнһөө 68—82 хурьган түлжуулэгдэбэ.

Гахайн тоо толгой олошоруулаа талаар Кабанскын, Түнхэнэй, Мухар-Шэбэрэй районууд амжалтатай. Түс районуудай ажахынуудта дунда эзэргээр 100 гол эхэ гахай бүриһөө 1042—1240 поршоонхо тобиржуулагдаа. Гахай олоор үсхэбэрилдэг Хяагтын, Загарайн, Зэдын районуудта поршоонхонууд үсөөнөөр абтаһан байна.

Энэ үе соо тугал, хурьган болон поршоонхо, унаганай гарза үшөөшье дайралдаа. Бэшүүрэй, Зэдын, Сэлэнгын, Прибайкалийн, Улаан-Удын, Яруунын, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй районуудта бүхыдөө абтаһан тугалнуудайнь 10—13 процентнь гарзалаа. Зэ поршоонхонууд Хяагтын, Гарайн, Зэдын райондо үхэнэн банна. Мүн Прибайкалийн, Сэлэнгын, Бэшүүрэй райондо абтаһан поршоонхонуудай гарза хороло ... жэ тэмдэглэлтэй.

Үнгэрһэн үбэлжэлгын Бэшүүрэй, Яруунын, Загарайн, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй Сэлэнгын районуудта ... дее абтаһан хурьгадайнь 14 процентнь үхэл ... ороһон байна.

Иигээд ... бан нэгэдэхи табан ... дэймнай түрүүшын жэлдэ ... хадта республикымнай ... шэд, хонишод, һаалишаг ... хайшад зарим тэдэ ... тай ажаллаа. Гол түлэб ... жэлгын хэды хүшэр ... haa, адууһа малаа муу ... ондо оруулжа, ашаг ... дээшэлүүлээ, түгал, ... поршоонхошье урда ... hээ олоор абажа ... Саашадаа мал ажалаа ... хугжөөжэ, партийн XXVI ... дын шидхэбэринүүдые ... то дээрэнь бэелүүлхын ... бүхы хүсэлэ элсүүлэн, ... ха болоно. Илангаяа ... мурысөөгөө улам ... үйлэдбэридөө эрдэм ... туйлалтануудые, дүй ... үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, ... хоолой шухала продукци ... дые бүри ехээр элбэгжэ ... арга боломжоо хүсэдэг ... рэглэхэ зэргэтэй.

ЗУНАЙ ХАҺЫЕ ЗҮБӨӨР ХЭРЭГЛЭХ

Хүдөө ажахын шэнжэлэл

О

Улаан-Удын районой гахай шахан таргалуулдаг «Южный» гэжэ комплекс эрхим һайн үрэ дүнгүүдээрээ республика соогоо мэдээжэ болоншой юм. Арбадахи табан жэлэй дүнгөөр энэ комплексдо КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнуудэй Советэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа. Комплексын эбтэй зэтэй коллективтэ түрүү хүдэлмэрилэгшэд олон юм. Тэдэнэй нэгэн — бригадир Анна Фёдоровна Непомнящих мүн болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Ф. Непомнящих (зүүн гарһаа) звенонуудые даагшад Н. А. Афанасьева, К. Б. Савинова тогшэдтэй хөөрэлдэжэ байна.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

БЭРХЭШЭЭЛНҮҮДЫЕ ДАБААД...

Хадын саанаһаа үглөөнэй наран аалиханаар үндын бултаина. Ногооной шүүдэр үшөө хатаадүй. Гарма Гомбоевич Дондоковой даадаг хонишодой бригадын зуһаланда ажалай удэр эхилэн хэй. Хорийн районой «Георгиевский» сорхозой ахалагша хонишон Гарма Дондоков хонидоо бэлшээридээ үни хада гарганхай.

...Бидэнэр, журналистнууд, хонишодтой уулаха, тэдэнэй хөөрөө шагнаха зоолтой байдаг гээшэбди. Гарма Гомбоевич айлшадта ходоодоо баярладаг. Энэ һайн һанаатай хүн энеэбхилэн байжа, бэрэтэйгаар мэндэшэлэлсээд, гэр рүүгээ орохые уридаг зантай. Манай асуудалда харюусэхынгаа урда тээ районой түбтэ юун болоноб, ажал хэрэгүүднай ямар ябанаб гэжэ һонирходог. Юуншье тухай хөөрэлдэжэ эхилээ һаа. һүүлэй һүүлдэнь үнөөхил хонин ажал тухай темээдэ бусажа ерэдэгбди. Юуб гэхэдэ, Г. Г. Дондоков хорин гаран жэлдэ хонишоноор ажаллана. Ондоо мэргэжэл шэлэхэ, ондоо ажал хэжэ болохо байгааб гэжэ тэрэ ороидоо һанадагүй. Тээдшье табяад онуудта хүн гээшэ өөртөө ажал худэлмэри шэлэдэггүй байгаа. Худэлмэришэдэй дуталдаһан газарта худэлдэг һэн. Тиигэжэ гуша наһатэйдаа Гарма хонишон болоһон юм. Түрүүшээр ехэл бэрхэтэй һэн. Тэжээл дуталдаха. Тээд Гарма Гомбоевич хаба шадалаараа ороолдогоо, тэжээл бэдэрдэг, бэлдэдэг һэн. Эгээл нимэ хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ Гарма Дондоков ажал худэлмэриин сэн ямар бэ гэжэ мэдэжэ абаа, хүнүүдэй ороолдолго бэ ажалша бэрхые сэгнэжэ һураа.

Тэрэнэй һамган Галина Бадмаевна нухэртөө ехэтэ туһалдаг. Бухы ажал хэрэгүүдээ тэдэнэр уридшалан ходоодоо зубшэн хэлсэдэг. Хорийн жэлэй туршада хонишодоор худэлхэдэ, дүршэлшье ехэ болодог ааб даа.

Үнгэрһэн табан жэл Дондоковтондо илангаяа урагшатай байгаа. Тэдэнэр эхэ хонин бүриһөө 100, дээшэшье хурьгадые жэл бүри абаа. Мүнөө тэдэнэй бригада һайнаар худэлжэ эхилээ. Энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга абахабди гэһэн социалис үялгатай аад, 100 һаа 100 хурьга ababa.

Дондоковтон ажалайнгаа бүхы «нюусануудые» һайнаар мэдэхэ болонхой. Худэлмэридөө халирхайгаар хандаха ябадалтай ороидоошье эбсэдэггүй юм.

Хонидойнгоо хурьгалжа эхилхэдэ ахалагша хонишон хурьган бухэнэй түлөө ороолдожо, удэр, һүнигүй ажалладаг. Тэрээндэ бүлынь бухы гэшүүд туһалдаг. Эгээл харюусалгатай худэлмэриие һамганиинь хэдэг, үхибүүдыньшье ехэ туһаламжа үзүүлдэг, юуб гэхэдэ, тэдэнь хонишоной ажалда бэлэһээ хойшо даданхай ха юм. Зундаа, амаралтынгаа үедэ, үхибүүдынь эхэ, эсэгээ һэлгэжэ, амеруулдаг.

Ажалай бэяр... Хонишод Дондоковтон энээнние түгэс мэдэхэ. Мүнөө тус бригада хонин ажалаи эллжээтэ шухала хэрэг—нооһо хайшалалгаяа эмхитэйгээр дүүргээ.

С. ХАМАГАНОВА.
манай штатнобэшэ корр.

СОВХОЗ СООГОО ТҮРҮ...

Яруунын районой түрүү ... шан Василий Андреевич ... ковой хүтэлбэрилдэг бриг... арбан нэгэдэхи табан жэ... түрүүшын жэлдэ 100 ... бүриһөө 70 унага абажа, «... тимский» совхоз соогоо ... рүүлбэ. Иигэжэ тэдэнэр б... ша онойнгоо социалис ... гые үлүүлэн дүүргээ. Аб... тулынь элүүр энхэ, тобир ... ганаар туржуулэгдэжэ б...

Тэрэнэй дээдэг бригад... Л. П. Белобородов коммун... Н. Ф. Кошелев хоёр ... дэг юм. Тэдэнэр бригадыг... дутуугүй адуун һүүг ... рилхэ хэрэгтэ нилээд дур... ехэтэй болоншой.

В. СЕМЕНОВ.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй

УКАЗ

«ЗАЛУУШУУЛЫЕ ҺУРГАН ХУМҮҮЖҮҮЛХЭ ТАЛААР РСФСР-эй ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ БИЙ БОЛГОХО ТУХАЙ

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиум нигэжэ тогтооно:

«Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ бий болгохо.

«Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ тухай дүрим ба «Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн энгэртээ зүүхэ тэмдэглэй түхэл хэлбэрине баталха.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.
РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва,
1981 оной июлин 16.

„Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата хүдэлмэрилэгшэ" гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ тухай дүрим

Нэгэ предприятида, колхоздо, эмхи зургаанда, организацида 10-һаа үсөөн башэ жэлдэ жэншэдгүй һайнаар худэлһэн, һурган хүмүүжүүлхэ талаар 5-һаа үсөөн башэ жэл соо һайн дураарва худэлһэн, худэлдэг залуушуулые мэргэжэлэй талаар һургаха ба коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар ехэ габьяатай байһан түгэс мэргэжэлтэй худэлмэришэдэй, колхознигуудай, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэдэй, худөө ажахын мэргэжэлтэдэй дундаа залуушуулые эгээл эрхим һайн һурган хүмүүжүүлэгшэдтэ «Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата худэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай.

ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай, министерствонуудай, СССР-эй болон РСФСР-эй гүрэнэй комитедүүд ба албан зургаануудай, автономито республикануудай Верховно Советүүдэй Президиумүүдэй, арадай депутадуудай хизаарай, областной, Московско болон Ленинградска городской Советүүдэй дурадхан зууршалһанай ёһоор, РСФСР-эй Верховно Советэй Президиум «Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата худэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Зохихо профсоюзай түбэй гү, али республиканска (РСФСР) комитедай, ВЛКСМ-эй хизаарай, областной, Московско городской комитедэй тодорхойлогонууд министерствын, гүрэнэй комитедэй гү, али албан зургаанай дурадхаһан зууршалгада хабсаргаг даха ёһотой; автономито республикын Верховно Советэй Президиумэй, арадай депутадуудай хизаарай, областной, Московско болон Ленинградска городской Советэй дурадхаһан зууршалгада зохихо профсоюзуудай хизаарай, областной, Московско городской Советэй ба ВЛКСМ-эй хизаарай, областной, Московско городской комитедэй тодорхойлогонууд хабсаргагаг ёһотой.

Хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо дурадхан зууршалгада һан хүнэй худэлдэг ажал, коллективэй захиргаан (колхозуудта — правленинууд), предприятиин, колхозой эмхи зургаанай, организацийн партийна, профсоюзай ба комсомолой эмхинуудтэй хамта «Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата худэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай дэдын зургаан гү, али организацийн урда зууршалха байна.

Арадай депутадуудай районно, городской, окружной Совет гү, али тэрэнэй гүрэсэдхэхэ комитет мүн лэ зууршалхадаа болохо.

«Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата худэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхэ хүнүүдтэ РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй грамота ба «Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата худэлмэрилэгшэ» гэжэ тогтоогдоһон түхэл шэнжэтэй энгэртээ зүүхэ тэмдэг барюулагдаха.

«Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата худэлмэрилэгшэ» гэһэн тэмдэг энгэрэй барууталада зүүгдэхэ.

Имагтал РСФСР-эй Верховно Советэй Президиум «Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ талаар РСФСР-эй габьяата худэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргые болгоулжа шадаха.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

ГРУЗИИН ССР. Сайн плантацинууд республикэ дотор нилээд ехэ талмай эзэлдэг юм. Сайн ба субтропическа ургамалнуудай Бүхэсоюзна эрдэм шэнжэлгын институдай (ВНИИЧСК) мэргэжэлтэд «Колхидаа» гэжэ нэрлэгдэнэн сайн шэнэ сортые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ тухай дурадхал оруулба. Энэ сортын сай айхабтар һайхан хангал үнэртэй, унда харьасатай юм. Индиин хадата районуудта ургуулагдадаг улаан-шара үнгэтэй сайтай адлирхуу гэжэ амтынь үзэгшэд лаблан батална. Тинхэдэ энэ сорт манай орондо мэдээжэ сортнуудһаа хоёр дахин ехэ ургаса үгэдэг байна. «Колхидын» набшануд томонууд, тниимэнэ машинааршье, гарааршье хуряахада бэлэн гээшэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада энэ сортын сай дүн хамта 2500 гектар талмай эзэлхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сай ургуулдаг Чаквска питомнигой ахамад агроном Александр Мегрелидзе (зүүн гарһаа), ВНИИЧСК-гай таһагые даагша Вахтанг Кутубидзе гэгшэд сайн плантаци хаража байна. ТАСС-ай фотохроникэ.

Совет орон дотор

ӨРХИМ ҺАЙН ОРООҺО ТҮШААНА

ОДЕССЭ. Борт дээрээ улаахан түгэнуудтай автомашинануд Одесскэ областийн харгынуудаар ябадаг болонхой. Нихэдээ шэнэ үргасын шэлдэн хатуу ба үнэтэ шэнинсэ кузовуудтаа абажа ябана гээшэ. Измаильска, Арциска болон Болградска районуудай ажахынууднаа түрүүшын 100-гаад тонно эрхим шанарай ороохон элеваторнуудта асаргадаа.

Элеваторнуудта нимэ ороохо таряанда онсо ондоогоор хандана. Үргаса ургуулһан бригаданнуудай болон таряалаагай номернууд, сортнь, документнууд дотор заагдадаг. Тусхай лабораторинууд ороохоной шанарынь сэгнэдэг юм. Ороохо ашаха, буулгаха түхэрэлгэнүүд һайнаар хүдэлнэ.

Шэнинсэ асарха график ямараар дүүргэгдэнэб гэжэ шанарай ба хиналтын постнууд шалгажа байдаг. Энэнь таряа тушаан абадаг предприятинуудай дэргэдэ транспортые һаатуулан зогсоохогүй арга олгодог.

Эндэхи таряашад шэлдэн хатуу ороохо ургуулдагаараа Украина дотороо мэдээжэ юм. Үнгэрһэн табан жэлдэ Эхэ ороной амбаарта миллионоо үлүүтэй тонно эндэхи ороохон адхагдаһан байгаа. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэшье таряашад үндэр үилганууд абанхай. Мүнөө жэл тэдэнэр 60 мянган тонноо бага бэшэ эрхим шанартай шэнинсэ гүрэндөө хүдалдахые хараална.

СВЕКЛО УРГУУЛАГШАДАЙ ХАРИЛСААТА АЖАЛ

ФРУНЗЕ. Чуйска голой ажахынуудай полинуудта гаргаһан комбайнуд «Киргизи—РСФСР» гэһэн трансграниуудаар шэмэглэгдэнхэй. Эндэ саахарай свеклын үрэнэ хурьяжа эхилэнхэй. Тэрэнэй ехэнхи хубинь Росси федерацийн колхоз, совхозуудта эльгэгдэхэ байна.

Киргизэй тарнашад ороо дотороо эгээл түрүүлэн үрэнэ тарижа ургуулха түрүү арга хэрэглэбэ. Тиигэжэ жэл бүри ажахынууд гектарай 20 центнер хүрэтэр үрэнэ хүргэнгэ абадаг болонхой.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республика дотор свеклын үрэнэ тарижа ургуулха хүсэтэй индустри байгуулагданхай. Тусхай шэглэлтэй 42 ажахы үрэнэ тарижа ургуулдаг.

ТУРКМЕНИЙН ВИНОГРАД

АШХАБАД. Ашхабадска болон Марыйска областнуудай тусхай шэглэлтэй ажахынуудай виноград ургуулагшад шэнэ ургаса хурьяажа эхилбэ.

Кара-Кумай каналаар үнанай ябадаг болоходо, виноград бүри ехээр тарижа ургуулха таарамжатай һайн эрхэ байдал бүй болоо һэн. Һалбариие хүгжөөхэ программ ёһоор, арбан нэгэдэхи табан жэлдэ ажахынууд хоорондын тусхай шэглэлтэй нэгэдэлнүүдые эмхидхэхээр хараална. Имагтал үнгэрэгшэ хабартаа 4 мянга шахуу гектар талмай дээрэ шэнэ виноград таригдаһан байна. Табан жэлэй эсэс тээшэ республика дотор хоёр дахин ехэ виноград ургуулдаг болохые хараалагдана.

«АРТЕК» АЙЛШАДЫЕ ХҮЛЭЭН АБАБА

ГУРЗУФ (Крымскэ область). Зэдэхи Баабгай-хадын хормойдо «Эб найрамдал» ба «хаяр барисаан» гэһэн үгэнүүд дэлхэйн олон хэлэнүүд дээрэ эзэлбэ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «Артек» гэжэ бүхэсоюзна пионерскэ лагерьта уласхоорондын халаан эхилээ.

70 гаран ороноо ерэһэн мингаад хүбүүд, басагад совет үетэн нүхэдтээ хамта һара соо үнөдүүдэй республикын дүрэн эрхэтэ эзэд болохо юм. Совет арадай революционно, дайшалхы ба ажалан алдар солын газарнуудаар һонирхолтой экскурсиинуудые хэхэ, далайн аянгалгада гараха. Нарата хахад арал дээрэ олон үдэрэй аяншалганууд түрүүшынхээ эмхидхэгдэхэ байна. Өрдэм, сёёлой ажал ябуулагшад тэдэнэртэ айлшалха.

Эб найрамдалай ба һанаалаа нэгэдэлгын, ажалай болон искусствын заншалта үзэрнүүд энэ үнгэргэдэхэ байна. Атледуудэй уласхоорондын XXV мүрысөөнэй түгэсхэлэй наадые совет пионернууд болон харинн оронуудай айлшад хараха. Мүн «Артекэй» спортивна медальнуудта хүртэхын түлөө мүрысөөнүүдтэ хабаадаха юм.

ТОСХОНОЙ ЗАХАДАХИ «ЗООПАРК»

ЭРХҮҮ. Эрхүү шадарай Пивовариха тосхондо ажаһуугша В. Андреевэй байгуулһан сэсэрлигтэ ерэһэн зон байгаалиин амиды булаанка ороһон мэтэ болодог. Василий Алексеевичэй модоор үрлаһан шубууд болон ан гүрөөлнууд, хуһан, шэнэһэн ба хуша мододой һүүдэртэ хоронхой.

Тосхоной захадахи намаг газарые хатаажа, ой тайга

ЭЙ ЭХ... ЭЙ ЭХ... ЭЙ ЭХ...

БАУНТЫН ХОЁР

Манай нютаг hаа гараhан Советскэ Союзай Герой оставкын полковник Н. И. Редковский hаяхан жаратай болобо. Мүнөө тэрэ Киев хотодо ажаhуудаг юм. Энэ зураглал документальна материалнуудай тэрэнэй нүхэдэй дурдалгануудай үндэhөөр бэшэгдэбэ.

ДҮЛЭТЭ ЖЭЛНҮҮДЭЙ БААТАРНУУД

КПСС-эй Бурядай обкомой партийна архивта Киевhээ бэшэг ерэбэ. Авторынь — Советскэ Союзай Герой Николай Иванович Редковский. 1939 ондо Баунтын районой Карафтидай дунда hургуули дүүргэмсээрээ, комсомолой путевкоор Томско артиллерийскэ училищида тэрэ ороhон юм. 1941 оной июнийн 10-да тэрэнээ дүүргэжэ, Вильнюс хото алба хэхээ эльгэгдэбэ.

«Июнийн 19-дэ алба хэхэ газартаа хүрөөд байтарнай июнийн 22-то дайн эхилшэбэ, — гэжэ Н. И. Редковский бэшэнэ. — Гаталhан замайгмни гол түлэбыень нэрлэбэл: Вильнюс—Минск — Смоленск (шархаталга, госпиталь) — Сталинград—Белгород—Чернигов—Мозырь—Люблин—Демблин—Лодзь—Франкфурт-на-Одере хотоhоо урагшаа оршодог район (эллжэтэ шархаталга)».

Баатаршалга гаргаhан энэ хүн нимэ тобшоор лэ өөрынгөө дайшалхы зам тухай бэшэнэл даа.

...1930 ондо Николайн түрэлхид Амарай алтанай уурхайнуудhаа «Баргузинзолото» комбинадай Федоровско уурхайда ерэжэ худэлhэн юм. Карафтидай hургуулида Николаитай хамта нэгэ класста Иван Рубленко гэжэ нэрэтэй хүбүүн hурадаг hэн. Хоюулан аргагүй нүхэд байха, нэгэ партадашье hуугаа. Рубленко комсомолой организацийн секретарь, тиихэдэнь Редковский ханьнаа газетын редактор байhан гэхэ. hургуулиа дүүргэнээр хоюулан комсомолой путёвкоор тэрэл Томско артиллерийскэ училищида оробо. Дайнай дүлэтэ харгынууд хоёр нүхэдые хаагуур ханагүйб даа. Тэд Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ нэгэл үедэ нэгэл тулалдаанда хабаадажа, нэгэл мүрэнние гаталhанайнгаа түлөө эдэ хоёрой нэгэ зэргэ шахуу хүртэhэнинь гайхалтай юм.

Офицер-артиллерист Н. И. Редковский дайнай түрүүшын эгээл хүндэ хүшэр байлдаануудта ами наhаяа гамнангүй тулалдажа гараа гээшэ hааб даа. Гэдэргээшье сухариха гашуудалта замые дуулhан гаража, 1941 оной галаар соробхилhон август hарада Смоленск шадар болоhон шуhата байлдаанай үедэ нютаймнай хубүүн хүндөөр шархатажа, госпитальдо оробо. Тэд тэндэhээ гараараднье фронтын харгынуудаар хэды шэнээн ута зам гаталаа гээшэб. Баруун, Центральна, Воронежско, Прибалтийска, Белорусска фронтнууд... Эрэлхэг зоригтой артиллеристын үбсүүн дээрэ удаа дараалан үндэр шагналнууд — дайшалхы орденууд бии болобо. Улаан Одоной, Эсэгэ ороноо хамгаалгын II шатын, Дайшалхы Улаан Тугай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын I шатын орденууд.

Сталинградай байлдаанда хабаадажа, тэндэhээ ороноймгоо баруун хилэ тээшэ фашис эзэмдэгшэдые Н. И. Редковский намналсаба. Орёл, Белгородые фашистнуудhаа сүлөөлэн тухай радиогоор дамжуулагдаhан мэдээсэлые тэрэ хэлээшье мартахагүй. Тэрэл hүнийн тэндэ ороноймнай ниислэл хото Москва дээгүүр салюдай hүртэй дорюун буудалга түрүүшынхээ энэ дайнай үедэ суурьяагаа бэлэй.

1944 оной зун совет сэрэгүүд фашис эзэмдэлгэ доро зобожо байhан Польшые сүлөөлжэ эхилээ hэн. Тэрэ үедэ миномётно батарейн командир байhан Н. И. Редковский hая манда эльгэhэн өөрынгөө бэшэг соо нигэжэ дурсан бэшэнэ: «Варшавahаа урагшаа 120 километр зайда оршодог Демблин гэжэ хэрэмдэ 1978 ондо хүрэбэб. 1944 оной декабрьда эндэ минии харалгын пункт байhан юм. Хэрэмые харабаб, харалгынмай пунктын байhан газарта ерэбэб, тиигээд лэ hанаhаар байтарни тэрэ үе сагнай үнэхөөрөөл бусаhандал болоо».

1945 оной январь hарада совет сэрэгүүд ahан шадалаараа эсэргүүсэhэн дайсанние түриhөөр Одер мүрэнэй эрьедэ гараба. Берлин бүришье hаа дүтөөр үзэгдэбэ.

1945 оной январийн 29-дэ Нэгэдэхи Белорусска фронтын сэрэгүүдэй бүридэлдэ Одер мүрэнние гаталхадаа, 146-дахи гвардейскэ артиллерийскэ миномётно полкын миномётно батарейн командир, гвардийн капитан Николай Редковский баатаршалга харуулhан байна. Добтолжо байhан түрүүшын бүлэгүүдтэй мүрэнэй нүгөө эрьедэ хэлхэ холбооной хэрэгсэлнүүдые абаад тэрэ гаралсаба. Батарейнгээ буудалгые шадамараар залан шэглүүлжэ, дайсанай буудалгын 4 точко даража, хоёр взвод хүрэтэр фашистнуудые хюдаба. Хэды нэтэрүүгээр фашистнуудай тулалдабашье, манайхин Одерой баруун эрьедэ плацдарм эзэлжэ, тэндээ бүхөөр тогтобо. Дайсанай добтолгонууд хойно хойноhоо үргэлжэлбэ, фашистнууд артиллерийскэ-миномётно, реактивна хүндэ түхеэрэлгэнүүдэй хүсэтэ буудалгаар манайхинние hүрдөжэ, гэдэргээ сухарюулхые hэдэбэ. Түрүү зэргэдэ добтолhон морин сэрэгшэдэй бүлэгүүд гэдэргээ ошохо баатай болобо гэжэ дуулаhан кайнтан Редковский hүүлшын снаряд хүрэтэр тулалдаха гэжэ шиидэбэ. Дайсанай добтолгонуудые буруу hүргэн, өөрынгөө батарейн буудалгаар немецүүдэй үшөө нэгэ миномётно батарей, пулемёт бута сохибо, нэгэ взвод солдадуудые үгы хэбэ. Хүндөөр шархатаhан лэ хойноо батарейн командир эгээл hүүлдэ позиция ... орхижо ошоо hэн.

146-дахи гвардейскэ артиллерийскэ миномётно полкын командир гвардийн полковник Володарский шагналда зууршалhан хуудаhанда нигэжэ бэшэhэн: «Дайшалхы захиралта бэлдүүлэн, байлдаанай үедэ тэрэнэй гаргаhан гайхамшагта шэн зоригой түлөө нүхэр Редковский правительствиин дээдын шагнал — Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ дүүрэн эрхэтэй».

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1945 оной мартын 24-нэй Указаар баатар гаргаhата артиллерист үндэр дээдын нэрэ зэргэдэ хүртэhэн юм.

Дайнан hүүлээр Н. И. Редковский Фрунзийн нэрэмжэтэ Сэрэгэй академи дүүргэд, сэрэгэй училищийн багшаар хүдэлөө hэн.

1945 оной январийн 26-да артиллерийскэ дивизионой командир, Дайшалхы Улаан Тугай хоёр орденгой, Эсэгэ ороноо хамгаалгын II шатын орденгой гвардийн майор Н. А. Рубленко 17 хүнhөө бүридэйэн тагнуулшадай бүлэгтэй загаhашадай онгосоор дайсанай шанга буудалга доро Одер мүрэнэй баруун эрьедэ гаралсахаар ошоо. Мүрэнэй хахата ябаад, сүмэ буудуулhан онгосонь шэнгэжэ эхилбэ. Командирай захиралтаар сэрэгшэд онгосоhоо уhа руу hүрэжэ үрдибэ. Тиигэжэ тагнуулшад баруун эрьедэ гараhаа байха, тэрэ эрьедээ бүхөөр шэбээлэн тогтожо, эндэ байhан немецүүдые дуулhан hалгаба. Артиллери, авиацийн дэмжэлгээр дайсан үшөө гурба дахин шунахайран добтолбо. Майор Рубленко өөрынгөө дивизионой, мүн хүршэ байhан оньhожорулагдамал бригадын буудалгые наряар залан шэглүүлхэ зуураа шэн габьята арба гаран тагнуулшадые өөрынгөө жэшээгээр зоригжуулан, дайсанай бүхы добтолгонуудта шанга харюу үгэжэ шадаhан байха юм. Эзэлhэн плацдармаа тэдэ алдабагүй. Фронтын энэл участогта бүхы соединени мүрэнэй нүгөө эрьедэ гаража, добтолгоёо амжалтатайгаар үргэлжэлүүлбэ. Нэгэдэхи Украинска фронтын 4-дэхи танкова армийн Сэрэгэй Совет нимэ тобшолол хэбэ:

«Эрэлхэг зоригтон соohоо онсо шагарhан бэрхэ командир Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ габьяатай».

Тиигэжэ 1945 оной апрелийн 10-да СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указаар Иван Александрович Рубленкэдэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоо бэлэй.

...Агуусхэ Илалтын 20 жэлэй ойн үрда, тэр Баунтын районой ажалшад баяр баясхалангаар дүүрэн, нютагайнгаа хоёр Геройнуудые, hургуулийн нэгэ партада hуугаа нүхэд И. А. Рубленко, Н. И. Редковский гэгшэдые угтаhан домогтой. Ондо ондоо фронтдо байбашье, Одер мүрэнние нэгэл үедэ гаталhан туханнгаа хоёр герой-артиллеристнуудуулзаhан лэ удэртөө түрүүшынхээ ехэтэ гайхан мэдэлсэбэ. Тиигээд эдэ хоёр нүхэд мүнөө үедэ партада hууhан үхибүүдтэй өөрынгөө ажабайдал тухай, агуухэ дайнда ами наhаяа гамнангүй тулалдаhан совет сэрэгшэд тухай хөөрэө hэн. Мүн СССР гэжэ нэрэтэй Агуухэ орон нютагаа юунhэшье үлүүгээр hанажа, хэзээдэшье hайханаар дурсажа ябагты гэжэ эдиршүүлые уряалhан байна.

Д. ЦЫРЕНОВ.
манай штатнабэшэ корр.

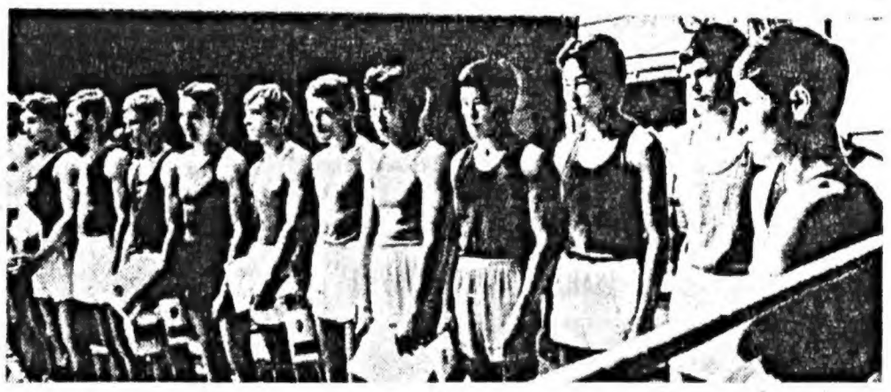

Залуушуулай дунда боксоор бухэсоюзна мүрысөөн

ЗОРИЛГОДОО ХҮРЭБЭ

Залуушуулай дунда боксоор бухэсоюзна мүрысөөн Улаан-Удын Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой Соёлой ордон соо үнгэргөөб. Тэрэ манай ороной арhан бээлэйн шадабаритадые халажа абаха залуу боксернуудай мэргэжэл шадабаринн ёнотойл харалга боложо дүүрэбэ.

Хахад финалай наадан, түгэсхэлэй мүрысөөн тухай энэ репортаж соогоо хоёрэхэмнай.

Манай республикаhаа бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадаhан 16 боксерой найманиинь хахад финалда гараhан байгаа. Энэ хадаа спортсменүүдэймнайехэ амжалта гээшэ. Эндэ ямар тэмсэлэй болоhон тухай уншагшадтаа эхинhэнь хөөрэе.

Спортын мастер Ю. Гайбалиевай үбдэhэн дээрэhээ Бурядай Үндөө ажахын институтай студент, спортын мастерта кандидат А. Асадулин З. Абдулкадыровтай түгэсхэлэй мүрысөөндэ туулалдаба. Нэгэдэхи раундда тэнсүү, шанга тэмсэл болоо, гэбэшье саашадаа спортын мастер Заир Абдулкадыров hалгай гараараа онобшотой шанга сохилто хэжэ, нүгөөдээ тухашаруулаа. Эгээл эндэ манай боксерой hула газарынь элирбэ — тэрэ хамгаалалтадаа гол анхаралаа хандуулха ёнотэй.

Тренер П. Федотовой hурган хүмүүжүүлдэг Зүүн Сибирийн технологическа институтай студент, спортын мастерта кандидат Юрий Мангатаев 51 килограммай шэгнүүртэ түрүүшыхээ мүрысөө. Тиихэдээ тон hайн талаhаа бээ харуулба. Спортын мастернууд Н. Иванов (Москва), И. Пушкарев (Хабаровск) гэгшэдые шүүгээд, hүүлшын үдэр Казахан ССР-эй чемпион, спортын мастер Серик Макеновтэй ринг дээрэ уулзаhан байна. Юра бар хүсөөрөөшье, мэргэжэл шадабараараашье мүхөөгөө үгтэнгүй, ана-мана тулалдаа. С. Макенов бушуу түргэн байжа, илалта түйлаба. Нимэ ехэ мүрысөөндэ хоёрдохи hуури эзэлхэ гээшэ хүндэтэй хэрэг мүн. Саашадаа Ю. Мангатаев арга дүрээ удам мүлижэ, уданшьегүй мастер болохо байха гэжэ hанагдана.

57 килограмм. Бурядай багшанарай институдай студент, 18-тай спортын мастерта кандидат Бадма Бадмаев спортын мастер П. Котов (Москва), мастерта кандидат В. Мястковский (Львов) гэгшэдые шүүгээд, түгэсхэлэй нааданда В. Городничевтой (Свердловск) туулалдаа. Гурбан hаhаар аха спортын мастер Владимир Городничев hайн бэлэдхэлтэй, шанга нюдаргатай байжа, плаха ёнооросл илаба. Зүгөөр Бэшүүрэй районой хүүгэдэй спортын hургуулида тренер Балдан Улзытуевай хүтэлбэри доро арhан бээлэйн нюусатай танилсаhан Б. Бадмаев өөрын онсо бэлиг шадабаритай, хүсэл эрмэлзэлтэй боксер боложо ябаhанаа харуулаа. Юрэдөөл, хойшодоо тэрээн тухай үшөө оло дахин дуулаха байхабди.

Хүнгэн шэгнүүртэй В. Сальников hүүлэй хахад жэлэй турша соо мэргэжэл шадабаряа, арга дүрээ дээшэлүүлжэ бираагүй гэжэ хэлэлтэй. Ушарынь юуб гэхэдэ, «Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө нёдондо намар болоhон бүхэсоюзна мүрысөөндэ яhала hайнаар туулалдаа hэн. Тэд мунөө тэрэ hанаhанда хүрэбэгүй. Угайдхадаа, манай залуу боксерой арга дүрэнь хангалтагүй байна. Тэрэ өөрөө, мүн тренерынь энэ дутагдалда гол анхаралаа хандуулжа, заhаруулха ёнотой.

Түгэсхэлэй мүрысөөндэ гараhан манай табан боксерой дундаhаа гансал спортын мастер Бадма Батуев илажа, нэгэдэхи hуури эзэлбэ. Тэрэ бэлэхэнээр илалта туйлаа гэхын аргагүй. • Бэеэр томо, бар хүсэтэй, үндэр нэрэ зэргэтэй спортсменүүд В. Калиниченко (Донецк), Ш. Михадов (Каспийск) гэгшэдтэй hүүлшын хоёр үдэр рингдэ гаража тулалдаба. Жэшээнь, Владимир Калиниченко 1978 ондо эдиршүүлэй дундаhаа СССР-эй чемпион болоhон, хойто жэлынь ороной чемпионадта шанда хүртэhэн, мүнөө жэл Украйнын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ мүнгэн медальяар шагнагдаhан аймартай. Гэбэшье Бадма Батуев тэнсүү шанга тэмсэлдэ найдамтай hайнаар наадажа, илалта туйлаад, сугларагшадай альга ташалгаар угтагдаhан байха юм. Бэрхэш, Бадма!

Бусад шэгнүүрнүүдтэ А. Ибрагимов (Харьков) — А. Ясаковые (Оренбург), А. Полищук (Донецк) — И. Исаевые (Ангарск), С. Копылов (Вильнюс) — А. Митрофановые (Жигулевск), В. Рогевич (Москва) — А. Андреевые (Белгород) шүүгээ. Спортын мастерта кандидат Иван Исаев шандааhа шангатай байhанаа харуулжа, урда тээнь гурбан илалта туйлаhан юм. Александр Митрофанов хахад финалда Михаил Боровскитой (Ташкент) уулзахадаа, нокаудаар диилээ hэн. Энэнь тэрэнэй ехэ ерэдүйтэй байhые харуулба.

Эрхүү хотын Дмитрий Бурлаков хүндэшэг шэгнүүртэн соohоо онсо шалгарhан байха юм. Түгэсхэлэй мүрысөөндэ тэрэ С. Фоменкые (Москва) түрүүшын раундда нокдаунда оруулжархёо. Тиихэдэ секундантнь — СССР-эй габьята тренер Б. И. Греков hурагшынгаа шүүгдэhые мэдэржэ, полотенцие хаяха баатай болобо. Мэдэн гэhээ Д. Бурлаков манай нютагай хүбүүн байншоо. Тэрэ Гусиноозерскдо түрэhэн, эндэ hураха үедөө тренер Олег Сандаковой хүтэлбэри доро боксын секциндэ hорилго хэжэ захалhан юм. 8-дахи классай hүүлээр Эрхүүгэй физкультурна техникум дүүргэд, Омско физкультурын институдта заочноор hурана. Мунөө тренер А. Г. Катасовай хүтэлбэри доро Дмитрий мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлнэ. Манай командаhаа Ж. Норбоев, Д. Шарбунаев, С. Баяндуев бронзо медальнуудаар шагнагдаа.

Ороноймнай хүндэ шэгнүүрэй (91 килограмм хүртэл) бэлигтэй бэрхэ боксернуудые халажа абаха залуу хүбүүдэй урган гаража байhые энэ мүрысөөн гэршэлбэ. Мэргэжэл шадабаряараа, хаба шадалаараа адлирхүү олон спортсмен эндэ сугларhан байха юм. Залуушуулай дундаhаа нёдондо жэлэй Европын чемпионууд, «Трудовые резервы» бүлгэмhөө уласхоорондын классай спортын мастернууд Василий Тюменцев (Ленинград) Владимир Долгунь (Донецк) хоёр лэ түгэсхэлэй мүрысөөндэ гараха байха гэжэ сугларагшад хүлеэгээ hэн. Теэд эндэ хүлеэгдээгүй ушар болобо. Юуб гэхэдэ, спортын мастернууд В. Колганов (Барнаул), В. Моршнев (Харьков) гэгшэд тэрээндэ заhабари оруулжархёо бшуу. hүүлшын үдэр В. Моршнев хоёр гарhаа шанга сохилтотой, ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байhанаа харуулжа, чемпион болобо.

Эгээл хүндэ шэгнүүртэ 1980 оной Европын чемпион С. Кормилицынтай (Москва, «Трудовые резервы») тэнсэхэ хүн олдобогүй.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр түгэсхэлэй уулзалгада хабаадаhан 24 хүн, тэрэ тоодо манай республикын 5 боксер августын 29-hөө сентябрийн 4 болотор Ташкент хотодо үнгэргэгдэхэ СССР-эй чемпионадта хабаадаха эрхэдэ хүртөө.

Бухэсоюзна мүрысөөнэй дүүрэжэ байха үедэ мүрысөөнэй ахамад судья, уласхоорондын категорийн судья В. Г. Гордиенко (Москва) нигэжэ хөөрэбэ.

— Арhан бээлэйн шадабаритадай энэ ехэ наадан шэнэ нэрэнүүдые элирүүлээ. Виктор Моршневые (Харьков) онсолон тэмдэглэлтэй. Тэрэ эдэбхитэй hайнаар мүрысөө. Гоё hайхан арга дүрэтэй, бар хүсэтэй байhанаа харуулба. Өөhэдөөшье бодоод үзэгты. В. Долгуниин шанга добтолгые сухарюулжа шадаа. С. Кормилицын бултанhаа hураггүй булюу байба. Танай залуу боксернуудаа соohоо Б. Батуев шалгарна. Гэбэшье олонхи хүбүүдтнай ехэ ехэ мүрысөөнэй дүршэл шадабари багатай байна.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: бухэсоюзна мүрысөөндэ илагшад ба шанда хүртэгшэд түгэсхэлэй парадай үедэ; манай залуу боксёр Бадма Бадмаев (баруун гарhаа) Владимир Городничевтой тулалдажа байна; нэгэдэхи дундууршаг шэгнүүртэ илажа гараhан Бадма Батуев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

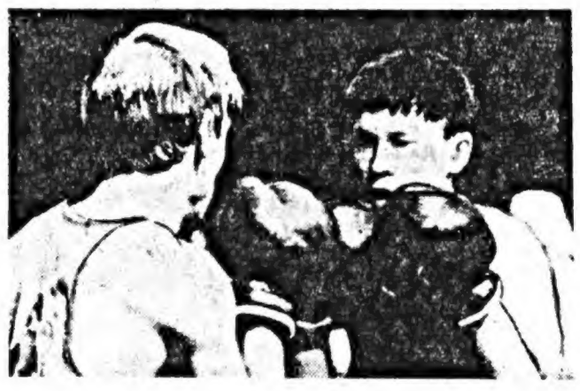

ХҮНЭЙ hОНИРХОЛ

ОРЕНБУРГЫН УРАН ГАРТАН

Оренбургын нэгэ заводой худэлмэрилэгшэ Николай Доцковский сүлөөтэй сагтаа жэжэхэн зүйлнүүдые ехэ оролдосотойгоор дархалдаг заншалтай. Тэрэнэй суглуулбари соо нэгэ hонин зүйл бии. Тэрэние ёнооросл тахалмад булуудха гэжэ нэрлэхэдэ болоно. Энэнэй hүүлээр лэ тэрэние, «hалгайбша» гэжэ нэрлэhэн юм (Н. С. Лесковой мэдээжэ үльгэртэ орогшын хүндэлэлдэ).

— Нэгэтэ заводойнгоо нэгэ цехhэ нүгөөдэдэнь орохо гэбэб, — гээд Доцковский хөөрэнэ. — Тэндэ үлэмжэ hонирхолтой худэлмэри хэгдэжэ, янза бүриин түхеэрэлгэнүүд, оньhото приборнууд заhабарилагдажа байhан юм. Цехэй начальник минии дуратай ажалые мэдэдэг байhан тула, наадалжа гу, али нэрээшье гү даа, нигэжэ хэлэбэ: «Булуудха тахалаагүйдөө бү ерэгты». Зай, тиигээл hаань туршаад үзэхэ юм байна гээд досоогоо бодобоб. Медицинскэ институдтэй спирт соо хэгдэhэн хэдэн булуудха абабаб. Тэдэнэй дундаhаа бүтэн хүлнүүдтэй үлэhэн нэгыень шэлэбэб...

«hалгайбша» тиигэжэ дуугаржа ябаад лэ нэгэ гоёхон соголиг абажа нэгэгэд, микроскоп доро табиба. Тиихэдэнь тэрэ шумуулай хойто хүлнүүдэй табгайнуудта алтаар дархалагдаhан жэжэхэн таханууудые хараа бэлэйб. Таха бүхэниинь гурбан түмэр хадааhануудаар хадагдаhан байба. Энэмнай, багсаахада, газетын текстын сэг-точкоhоо зуу дахин жэжэ юм шүү.

Доцковский угаа жэжэхэн зүйлнүүдые дархалдаг болоhоор үнинэй юм. Бүри бишыхан хүбүүн ябахадаа янза бүриин hонин зүйлнүүдые дархалдаг болоо hэн. Техническэ мэргэжэлэй hургуулида нүхэдэйнгөө слесарна хэрэгые эхинhээнь шудалжа байхадань, тэрэ практическа хэшээлэй үедэ, бээз даагаад, орёо хүшэр даабаринуудые дүүргэдэг hэн.

Училищи дүүргэhэнэй hүүлээр тэрэ тепловоз заhабарилгын заводто худэлхэеэ оробо. Нэгэтэ Свердловскын Александр Сысотиной урлаhан жэжэхэн бүтээлнүүдые киножурналда харабаба. Тиигэжэ энэ талаар баhал өөрынгөө шадал туршаад үзэхэ гэбэ.

Зуруулай хайрсаг соо багтамаар слесарна шэмхүүрнүүдые, тиигээд hүүлээрнь тон жэжэхэн зэмсэгүүдые дархалба. Тэдэ зэмсэгүүдээрээ бишыхан электрическэ самовар дархалба. Тэрэнь hарманай фонаригай батарейкэнүүдээр халаагдаhэн. Тэрэ бишыхан самоварынь нэгэ зэд мүнгэн дэ табихада баттадаг. Тиибэ тэрээн соонь сай бусалгада болодог hэн. Тэрээ сангаарнь имагтал Анд сенэй онтохон соо хэлэгдэг Дюймовочые садхалаа болохоор hааб даа.

Николай Доцковский ... даруулай тархинин шэнэ электромотор харуулба.

— «Малютка» гэжэ энние нэрлэнхэйб, — гэ Доцковский хөөрэнэ. — Г ша нэгэн детальнуудhаа б ридэдэг юм. Эндэ обмотк нуудтай гурбан катушк оролсоно. Эдэние бүтэл дээ хүнэй тархин үнэнэ гурба дахин нариихан п воданууудые хэрэглэhэн б наб...

Доцковскийн олохон тээлнүүдые имагтал микр скопоор харуулха ушарт байгааб. Тэрэнэй окуляр р шагаахадаа, нэгэ тэрэгт хөёр хүбүүдтэй шатарай х тэ хараа бэлэйб.

— Энэ хэды зэргын х жүүртэй юм?

— Миллиметрэй зуу нэгэ хуби. Энээндэ зох материал олохонь эгээл б хэшээлтэй хэрэг байгаа ю — гэжэ уран дархан х рөөгөө үргэлжэлүүлнэ. Олоходошни нэгэниинь л хатуу, нүтөөдэнь дан зөөл байха. Эндэ сигаредэй п кын улаахан бүhэн түhа б лоо. Хюлгын тэбхэр кл кэнүүдые шэрдэхэдээ шэн хэн тоhон шэрэ хэрэглэ байнаб. Тусхай зэмсэг шэрдээб. Дүрсэнүүдые пластмассаар hиилэжэ д халаа hэм.

Нэгэтэ нюдэ аргалдаг м гэжэлэ Леонид Линник hаламжа эрижэ, энэ ур дарханда хандаба ха.

— Тэрэ аргаламжынг газарта намайе урижа а шаба, гээд Доцковский х рэнэ. Тэндэ тон лэ орёо рин орган бологшо нюдэн тэрэнэй операци хэжэ б хыень хараа бэлэйб. Т операцийн hүүлээр хирург багсаажа зураhанай жэш гээр тон жэжэхэн микрос ническа зэмсэгүүдые н байгуулха арга боломжо дые зүбшэн хэлсэбэбди. Т гэжэл бидэ хоорондоо хар саатай болоо hэмди...

Энэ хирург нюдэнэй х дарта, сусэгыдэ хэдэг о операци амжалтатайгаар гэргэлэн юм. Тэрээн б дөө Доцковскийн гараар б тээгдэhэн микро-зэмсэгүүдые түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэдэ байгаа.

Владимир СОКОЛОВ.
(Московские новости—АПН).

ХҮН БА ХУУЛИ

БЭЛЭНЭЭР БАЯЖАХЫЕ hЭДЭЭД...

РСФСР-эй уголовно кодексын 144-дэхи статья соо «Хубиин мэдэлэй эд зөөри нюусаар хулгайлhан хүн 5 жэлээр эрхэсэ хаhагдадаг» гэжэ хэлэгдэнхэй.

Нээрээшье, совет хуули гэгшэмнай хулганшадые хайра гамгүй хэhээдэг, обществодо харша ябадал гаргагшадые хатуу шангаар шүүмжэлдэг юм. Жэшээлхэдэ, эрхэтэн Солтоев хулгай хэжэ байhаар баригдаад, 4 жэлээр эрхэеэ хаhагдаа. Тэрэ үүдэнэй хажууда дэбдигдэhэн толбог доро хэбтэhэн тулхюур олоод, хулгай хэ бшуу. Тиихэдэ эрхэтэн Теплов хулгай хэхын тула почтын хайрсаг соо орхигдоhон тулхюур абажа хэрэглээ.

Заримдаа нимэшье ушар болодог. Үглөөгүүр айлайхи зариман ажалдаа ошоходоо, ушөө унтажа байhан нүгөө-дүүлдээ найдаад, үүдээ суургадангүй ябашадаг. Эгээл энээннень hамбаашалhан хулганшад гэртэ орожо, үлгөотэй байhан хубсаhа абаад тэрьелшэhэн байгаа. Игнатовай нэгэ гэрэй үүдэ тулхихэдэнь онгорхой байба ха. Тиихэдэнь тэрэ hэмээхэн ороод, үнэтэй сэнтэй хубсаhа түргэн гэгшээр суглуулаад, гаража ябашоо. Нэгэ хэды сагай үнэрhэнэй удаа тэдэнээ худалдаха гэжэ байhаар баригдаа hэн. Эрхэтэн Мельников эгээл нимэ хулгай хэед, 5 жэлээр сууллуулээ.

Гэртээ хүнние байлгахаар оруулhан хүнүүдэй документыеньшье харадаггүй, ямаршье шалгалта хэдэггүй байhан ушар дайралдана. Эрхэтэн Ельцова Петуховые гэртээ байлгахые зүбшөөбэ ха. Тэрэ Совет Армийн албанhаа табигдаhанби гэжэ худалаар хэлээ hэн. Табан үдэрэй үнгэрхэдэ, Петухов Ельцовагай үнэтэй сэнтэй юумэ абаад тэрьелшоо.

Гэхэhээ гадуур, хулгайлагдаhан юумэн гэжэ мэдэжэ байгаад, хулгайшанай гарhаа юумэ худалдажа абадаг дуратайшуул олдодог. Үнэгүйгөөр лаб лэ хулгайлагдаhан юумэн худалдагдана гэжэ мэдэжэ байгаад, милицийн органуудта дуулганүй, өөрөө худалдажа абаhан хүн мүн лэ 5 жэл хүрэтэр эрхэеэ хаhагдадаг. Жэшээлхэдэ, эрхэтэн Казаковагай гэрэйнгээ хажууда танихагүй хүнhөө худалдажа абаhаниинь, энэнь хулгаин гутал байщоо.

Хубсаhанай хармаанhаа, сүүмхэhээ хулгай хэлгэ мүн лэ ушарна.

Нэгэ хэды жэшээ дүрдалтай. Арадай сүүд эрхэтэй Семеновые 7 жэлээр эрхэеэ хаhаа. Юуб гэхэдэ, тэрэ үйлсэдэ уулзаhан хүнние хайра гамгүй сохёод, часыень буляаhан байгаа. Цыденов, Мордеев гэгшэд үдэшэндэ хүнүүдые байлгадаг, тонодог гэжэ элирүүлэгдээд, мүн л 7 жэлээр эрхэеэ хаhагдаа.

Эдэ бүхы муу муухай ябадалнуудые хаража үзэхэдэ, бага наhанай үхибүүдые хулгайлжа hургадаг ехэшүүл дайралдадаг байна. Кабанскын районой Тимлюйн станцида ажаhуудаг А. Л. Игнатьева өөрөө хаанашье худалдаггүй, наhаяа гүйсөөдүй б үхибүүнэй эхэ юм. Тэрэ Улаан-Удын дэлгүүртэ басгантаяа суг хүнүүдэй хармаанда орожо байгаа. Түрhэн үриеэ хулгай худалдаhургаhан эхэ hэшхэлээ алдаhан лэ гээшэ ааб даа.

Хамтын байдалда харша ябадал гаргалые hэргылэх хэрэгтэ олоннитэ хүн зоригтой хабаалалсаха, хулгайшадые слиргүулэлсэхэ ёнотой. Энэл ушарта амжалта түйлагдахи бшуу.

Н. КАЗАЗАЕВ,
республикын МВД-гэй уголовно мүрдэлгын таhагай ахалагша инспектор.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Эдиршүүлэй дабаhан замаар». 10.35 —«Я родом из детства» —уран hайханай фильм. 12.00 —Концерт. 12.25 — Шэнэ hонин. 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 —«Хүн газар дээрэ» —кинопрограмма. 16.30 —«Шатарай hургуули». 17.00 — «Фазиси» гэжэ ансамблиин концерт. 17.30 — «Студентнэрэй бүхэдэлхэйн наадан дээрэ». 18.15 —«Горнистнууд, харюусагты!»

Улаан-Удэ. 18.45 —«Байгал» программа. 19.15 — «Саяан».

«Орбита». 19.45 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 20.00—«Танай гуйлтаар уулзалга». Калинин хотын полиграфистнуудай асуудалнуудта харюу. 21.00 — Польшын телевиденийн программа. 22.00 — «Время». 22.35 —В. Луговскийн уран шүлэг. Союзуудай ордоной Колонно зал соо болоhон баярай үдэшэ. Хүтэлбэрилэгшэнь —С. Михалков. 00.05 —«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 00.20 — «Студентнэрэй бүхэдэлхэйн наадан дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.55 —Дамжуулгын программа. 13.00 —Үхибүүдтэ. «Очкарик» — телевизионно уран hайханай фильм. 13. 45 —«Зариповтан —джигидүүд». Фильм-концерт. 14.10— «Эрдэм ба техникэ» —киножурнал. 14.20 — «Баримтата экран». 15.20 — В. Каверин «Гэрэлэй урда» —уран hайханай уншалга. 16.10 —РСФСР-эй габьята артист А. Ворошило дуулаха.

Улаан-Удэ. 17.00 — Үхибүүдтэ. «Звонят, откройте двери» —уран hайханай фильм. 18.10 —«Агитаторнууд ба политинформаторнуудта туhаламжа». 18.30 — Соносхолнууд.

«Орбита». 18.45 — «Эрдэм наукын hонин». 19.15 —«Университетскэ дневник». 19.30 — 19.45 —Забhарлалга.

Улаан-Удэ. 19.45 — Киножурнал.

«Орбита». 19.55 —Дамжуулгын программа. 20.00 — П. Гертель, «Тщетная предосторожность» гэжэ баледhээ хэhэг. 20.30 —Спортын табан зүйлөөр СССР-эй чемпионат. 21.00 «Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.15 — Уласхоорондын hонин. 22.00 —«Время». 22.35 — «Мораль пани Дульской» — теле-зужэг.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Райкомой инструктор» — түрүү бэшэг. «hогооборишье үбэ үлөөхэгүй» — корреспонденциүүдэй сугглуулбари. «Намар орой болотор сабиналгаяа үргэлжэлүүлхэ» H. Дегтярёвой статья. «Гусиноозерско ГРЭС-эй барилга дээрэ» — тобшо мэдээлэнүүдэй суглуулбари. «Сергей Васильевич Баишлов» — СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадай намтар.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Правда Бурятии» газетын редакциhаа «Шергинскин» совхоздо эмхидхэhэн уулзалгын материалнууд.

Гурбадахи хуудаhанда. «ПОРП-ын съездын түгэсхэл» — ТАСС-ай материал. «Бүмбэрсэг дэлхэйн hонин». — ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хильэ саанаhаа эльгээhэн мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Манайда айлшаар ерэhэн театр». «Хажуудаа hүургшаяа танижа хара...» — Т. Борисовагай статья. «Залуушуулай дунда боксоор бухэсоюзна мүрысөөн»

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ

РЕДАКЦИhАА

Газетымнай июлиин 18-най номерой 3-дахи нюурта hунгалтада зорюулагдаhан материал доро авторынь буруу заагдаhан байна. Алдуу гаргаhан корректорнуудта зэмэ тохогдоо.

«Буряад үнэн» газетын редакцида корректор хэрэгтэй. Манда 2-50-52 гэhэн телефоноор хандаха.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81